

การศึกษาวิธีการจัดการคลังยาที่เหมาะสม
สำหรับยาที่จำเป็นต่อการช่วยชีวิตในโรงพยาบาลสงฆ์

นางสาวธัญลักษณ์ ณรงค์ชวนะ
นางสาวธัญพร อนุรักษสุวรรณ

โครงการพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาเภสัชศาสตรบัณฑิต
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2559

AN EXPLORATORY STUDY OF INVENTORY
MANAGEMENT APPROACHES FOR
VITAL PHARMACEUTICAL PRODUCTS
AT THE PRIEST HOSPITAL

MISS THANYALAK NARANGAJAVANA
MISS THUNYAPORN ANURUKSUWAN

A SPECIAL PROJECT SUBMITTED IN PARTIAL FULFILMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF DOCTOR OF PHARMACY
FACULTY OF PHARMACY
MAHIDOL UNIVERSITY

2016

โครงการพิเศษ
เรื่อง การศึกษาวิธีการจัดการคลังยาที่เหมาะสมสำหรับ
ยาที่จำเป็นต่อการช่วยชีวิตในโรงพยาบาลสงฆ์

ลายเซ็น

.....
(นางสาวธัญลักษณ์ ณรงค์ชนะ)

ลายเซ็น

.....
(นางสาวธัญพร อนุรักษสุวรรณ)

ลายเซ็น

.....
(ดร.สินีนภา กริชชาญชัย)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลายเซ็น

.....
(รศ.ดร.ชะอรสิน สุขศรีวงศ์)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การศึกษาวิธีการจัดการคลังยาที่เหมาะสมสำหรับ ยาที่จำเป็นต่อการช่วยชีวิตในโรงพยาบาลสงฆ์

ธัญลักษณ์ ณรงค์ชวณะ, ฉันทพร อนุรักษสุวรรณ

อาจารย์ที่ปรึกษา: สีนีนามู กริชชาญชัย, ชะอรลีน สุขศรีวงศ์

ภาควิชาเภสัชกรรม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

คำสำคัญ: การบริหารคลังยา, ABC analysis, VEN analysis, Demand pattern analysis, ปริมาณยาสำรอง
ต่ำสุด, จุดสั่งซื้อ

โครงการพิเศษนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาระบบการจัดการคลังยาและการกระจายยาในโรงพยาบาลสงฆ์ เพื่อให้ทราบปัญหาและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดการคลังยา โดยการวิเคราะห์แบบ ABC/VEN matrix ซึ่งเลือกศึกษาากลุ่มที่มีความจำเป็นต่อการช่วยชีวิต (Vital drugs) ที่มีมูลค่าแตกต่างกันเพื่อเป็นตัวแทนในการศึกษาได้แก่ยา meropenem (AV), dopamine (BV) และ norepinephrine (CV) ช่วงปีงบประมาณ 2558 - 2559 โดยศึกษาการจัดซื้อยา อัตราการใช้ รูปแบบความต้องการใช้ และปริมาณยาสำรองในคลังยาและห้องจ่ายยา จากการวิเคราะห์พบปัญหาเกี่ยวกับปริมาณยาในคลังไม่เหมาะสม โดยมีปัจจัยจากระบบงานบุคลากร และกระบวนการจัดการคลังยาซึ่งเป็นสาเหตุของปัญหา ผลการศึกษาพบว่าการบันทึกอัตราการใช้ในระบบไม่สะท้อนกับอัตราการใช้จริงของผู้ป่วย แต่เป็นเพียงอัตราการใช้ยาจากแพทย์ ในส่วนของห้องยามีการบันทึกข้อมูลลงในระบบอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้ข้อมูลในระบบไม่ได้สะท้อนปริมาณยาที่แท้จริงที่มีอยู่ในห้องยา ซึ่งจะส่งผลถึงปริมาณการเติมสินค้าคงคลังในห้องยาที่ไม่เหมาะสม นอกจากนี้ พบว่าคลังยามีปริมาณยาสำรองสูงซึ่งอาจเป็นผลจากการทำนายการสั่งซื้อโดยใช้อัตราการใช้ยาจากแพทย์ จึงเห็นได้ว่าการบันทึกข้อมูลไม่มีประสิทธิภาพ ส่งผลกระทบต่อปริมาณการสั่งซื้อที่คลังยา และการจัดการสินค้าคงคลังที่ห้องยาทางผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะโดยการปรับปรุงระบบบันทึกข้อมูลกระบวนการจัดซื้อ และการบริหารสินค้าคงคลังควรขึ้นกับปริมาณการใช้ที่แท้จริง และปริมาณสินค้าคงคลังที่ถูกต้อง ซึ่งจะช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายในคลังยา และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกลุ่มยาจำเป็นต่อการช่วยชีวิต

Abstract

An exploratory study of inventory management approaches for vital pharmaceutical products at the Priest Hospital

Thanyalak Narangkajavana, Thunyporn Anuruksuwan

Project advisors: Sineenart Krichanchai, Chaoncin Sooksriwong

Department of Public Health Administration, Faculty of Pharmacy, Mahidol University

Keyword: inventory management, ABC analysis, VEN analysis, Demand pattern analysis, safety stock, Reorder Point

This special project studied inventory management system and distribution system in the Priest hospital. This aimed to explore the problems and factors affected inventory management particularly for vital drugs. ABC/VEN analysis was employed to categorise the medicines in the hospital based on the value of medicines and the criticality of medicines. Three vital drugs (V) with different values (A, B, and C) were selected which are meropenem (AV), dopamine (BV) and norepinephrine (CV). This study explored procurement process, consumption rate, demand pattern, inventory level in the warehouse and the storerooms during the fiscal year 2015 and 2016. The analysis of this study presented that inefficient stock management caused by factors related system, human and process. It was found that consumption rate did not reflect the actual patient's consumption but it was the quantity of medicines prescribed by the doctor. The procurement quantity was estimated based this quantity and it led to the high volume of purchased products and, as a consequence, a high inventory level. Also, the storeroom does not record the stock level in the system efficiently. Stock record in the system did not reflect the actual physical stock. Poor inventory recordkeeping affected negatively to procurement quantity and inventory management. Hence, the researcher provides the suggestions to improve stock recording system. Procurement process and inventory management should be based on patient's consumption rate and accurate inventory level. This will enhance inventory cost reduction and an efficient inventory management for the vital drugs.